

Oh oh Lesbos!

Lesbiennes zoeken geluk in Griekenland

In september reizen elk jaar een paar honderd lesbische en biseksuele vrouwen af naar een festival in een dorpje op het Griekse eiland Lesbos. Er is kampvuur, er is karaoke, maar het draait hier om contact en even het gevoel te hebben in de meerderheid te zijn. tekst Tanya van der Spek foto's Brenda Oosterbaan

> Het is 10.20 uur. De zee kabbelt vredig het strand op. Sluimerbewolking houdt de zon nog tegen. Dan, als vanuit het niets, verschijnen ze. Uit strandtent Zorba the Buddha, over de rotsblokken, via de houten trap. Vijftienvier vrouwen. Rank in fleurige bikini, rimpelig met duikbril, mollig in zwart badpak. Ze gaan te water en de zeelucht vermengt zich met de geur van zoet parfum. Een kano vol zwemvesten cirkelt voor de veiligheid om de moedige zwemsters heen. Dit is de dagelijkse tocht naar de rots voor de kust van Skala Eressos, een dorpje op het Griekse eiland Lesbos waar in de vijfde eeuw voor onze jaartelling de dichteres Sappho de vrouwenliefde bezong. Half uur heen, half uur terug voor wie een relaxte schoolslag kiest. Het is onderdeel van het twaalfde International Eressos Women's Festival dat wordt bezocht door lesbische en biseksuele vrouwen uit onder andere Engeland, Duitsland, Schotland, de VS en Nieuw Zeeland. De Nederlanders zijn verreweg in de meerderheid. Wat is hier te vinden? "Het voelt goed, al die vrouwen bij elkaar, dat geeft een fijne sfeer. We komen met een hele groep meiden en blijven twaalf dagen, altijd in hetzelfde appartement", vertelt Petra (30) uit Den Haag die er voor het vierde jaar achter elkaar is. "Ik geniet van zon, zee, strand en allemaal leuke feestjes. Daarnaast is het een klein schattig dorpje."

Liana (33) uit Den Haag zit innig verstregeld met haar vriendin bij de Rootsbar aan het strand waar een *butch* (stoere lesbienne) de koffie serveert. Ze zijn hier voor de tweede keer, lopen gearmd door het dorp en zoenen gewoon op het strand. "Je kunt hier jezelf zijn zonder dat je last hebt van rare blikken of opmerkingen. Want om je heen is bijna iedereen zoals jij. Wat een heerlijkheid. Dat vind ik het leukste,

naast de warmte, 't zwembad en het relaxte leven." Mykonos, Sitges en Gran Canaria zijn de Europese vakantie-feestplekken voor homomannen, Skala Eressos is dit voor gayvrouwen.

Ongelooflijk fanatiek

Dit jaar zijn er een kleine vierhonderd vrouwen naar Lesbos gekomen van wie ongeveer de helft uit Nederland. Een stuk minder dan voorgaande jaren, onder andere omdat de tickets vanuit Londen erg duur waren dit jaar. Er is tijdens het festival veel te doen. Het Griekse non-profit samenwerkingsverband *Sappho Women*, bestaande uit Engelse en Griekse vrijwilligers met aan het hoofd Joanna Savva van reisbureau *Sappho Travel*, coördineert de activiteiten. Feestjes, excursies, films in de open lucht, benefietshows voor zwervhonden, modeshows en workshops zoals yoga, dans, zang, meditatie, wandelen, fotografie of mozaïeken. Maar daar blijft het niet bij, want de Nederlandse reisorganisatie *Travel Women* - die nu zes jaar reizen naar Lesbos regelt en bestaat uit het koppelpaar Marleen Baerveldt en Brenda Oosterbaan - organiseert ook party's, strandvolleybal, scootertochten en optredens. Dit jaar reisden de band *McChicks* en *DJ Manu Tavares* met *Travel Women* mee naar Lesbos. De *Tug of war*, een touwtrekwedstrijd in zee, die aanvankelijk was georganiseerd voor leuke promotiefoto's, is inmiddels legendarisch. Een grote happening met driehonderd joelende vrouwen. Oosterbaan lacht: "Het fanatisme is ongelooflijk. Soms stappen ze boos op me af: 'het is niet eerlijk, bij ons was de zee een stukje dieper.'" Sappho Women ziet de Nederlandse activiteiten als concurrentie en weigert elke promotie, waardoor hier en daar een zichtbare scheiding optreedt tus-

sen de Nederlandse en andere party's. Marleen verklaart: "Ieder jaar namen de activiteiten af en we willen onze gasten wel wat bieden." *Travel Women* biedt een festivalpakket met bijvoorbeeld een welkomstentje, zodat de vrouwen zich snel op hun gemak voelen, verscholen mooie plekjes leren kennen en contact kunnen maken met anderen. Want leuke contacten, dat is waar het voornamelijk om draait op Lesbos.

Feestje

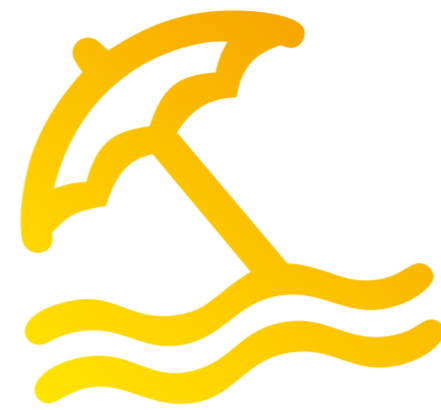
's Avonds staat de Breezebar op z'n kop. Ouzo, Mojito en Grieks Mythosbier vloeien rijkelijk en de dampende vrouwenmassa zingt luidkeels mee met het schunnige 'lesbische volkslied' van *The Hungry Hearts*: "I want your pussy in my face..your hands on my tits". Een groep meiden kent het bijbehorende dansje en bij de regel 'I just wanna fuck you on the floor until your pussy's sore' hangen er twee voorover op de pooltafel terwijl twee andere paringsbewegingen maken tegen hun billen. Herinneringen aan de succesvolle *real-life* serie 'Oh Oh Cherso' over feestende Hagenezen op dat andere Griekse eiland Kreta, doemen op. Maar even later oogt alles weer onschuldig, wanneer twee

'Je kunt hier jezelf zijn zonder rare blikken of opmerkingen'

vrouwen de tekst van klassieker 'Ik voel me zo verdomd alleen' in doventaal uitbeelden naast het grote karaokescherm. Hoewel vooral dertigers en veertigers, zijn alle leeftijden vertegenwoordigd, van negentien tot tachtig jaar. De tachtigjarige staat lachend en kletsend op de dansvloer: Leny Wiggers uit Leiden. Zij vierde haar verjaardag hier en medereizigers en Griekse vrouwen zorgden voor taart, posters met haar foto, een straatnaambord met haar naam en grote stropdassen met '(nog) vrijgezel' erop - aangezien stropdassjes Leny's handelsmerk zijn. Leny: "Het was zo ontroerend toen ik een zee van zingende vrouwen voor me zag nadat ik op een stoel was geklommen." Naast verjaardagsliedjes werden 'Leny is oké, olé olé' en 'Waar is dat feestje? Hier is dat feestje!' gescandeerd. Leny staat tot midden in de nacht te feesten om vervolgens rond acht uur alweer de bergen in te wandelen. Ze heeft altijd gesport: klimmen, roeien, skiën en drie keer de Elfstedentocht afgerond. Ze had haar *coming out* pas toen ze in de zestig was en verliefd werd op een maatje van de wandelclub. Ze is actief bij het COC en op *coming out*-dag hangt ze trots een regenboogvlag aan haar flat. Een nieuwe geliefde verwacht ze op Lesbos vanwege haar leeftijd niet te vinden, zegt ze. Ondertussen zijn anderen hier maar wat druk mee.

Bezet

Melanie (35) snapt het even niet. Met dubbele tong van het bier, vertelt ze: "Ik ontmoette deze week een leuke vrouw, bij wie ik ook bleef slapen. Ik zei steeds: 'het is fijn, maar er is geen vonk'. Toen ik de derde nacht opperde dat er toch een vonk was, stuurde ze me na het vrijen weg. Ik ben de dag erna niet op het strand verschenen en in mijn appartement gebleven, zo gekwetst was ik."

Maar na de vakantie hebben de dames het, deze keer nuchter, op Schiphol uitgepraat en ze vormen nu een *happy couple*. Er worden veel vriendschappen gesloten, die standhouden via sociale media, logeerpertijen na gayfeestjes in het land en volgende gezamenlijke vakanties. En via de jaarlijkse reünie in Utrecht georganiseerd door *Travel Women*, dit jaar in samenwerking met *Twin Parties*, een onderneming van Brenda. Ontstaan er veel stellen? Petra: "Ik heb genoeg liefdes zien ontstaan en ik verbaas me altijd over hoe snel dat gaat. Daarom zeg ik: schiet nou maar op, binnen een dag is iedereen bezet. Waarna een vriendin antwoordde: ja, en zondag wordt er geruild. Toen zei ik: dan moet je wel iets te ruilen hebben." Ondertussen is er veel lol om een meisje dat bij vertrek uit de studio van haar *one night stand* door de hotelhoudster werd gezien als nieuwe gast en kortdaat werd tegengehouden: 'Give me your passport'. De hotelhoudster schaamde zich achteraf diep en heeft herhaaldelijk haar excuses aangeboden via *Travel Women*. De band tussen de ondernemers van Skala Eressos en *Travel Women* is hecht. "Wij hebben nooit hoeven leuren, ze kwamen naar ons toe", vertelt Marleen. "Ze weten dat wij eerlijk zaken doen." Drie jaar geleden kwamen een aantal vrouwelijke verhuurders naar Marleen toe. "Ze wilden meer doen, onze gasten verblijden met Griekse kookworkshops, wandelingen en een theetuin. De plannen hiervoor werden gesmeed aan een keukentafel. Ik voelde me weer in de vrouwenbeweging van vroeger." Brenda: "Wanneer Grieken je eenmaal vertrouwen, staan ze voor je klaar." Toen een kindje plots ernstig ziek was of toen een vrouw een hersenbloeding kreeg, kon *Travel Women* direct rekenen op de ondernemers, die meteen de snelste chauffeur regelden naar het ziekenhuis. Op haar beurt organiseert *Travel Women* nu ook een vrouwenfestival in mei zodat er meer toeristen komen.

Klacht

De ondernemers zijn blij met de lesbische en biseksuele toeristen, maar hoe zit het met de *locals* van Eressos en de rest van de Griekse bevolking? Petra: "Ik spreek ieder jaar bewoners en

ze zijn heel aardig. Op de vraag of we niet te luidrechtig zijn, antwoordde er een: 'we take your money, we take your noise.'" Feministische Liana noemt de groepjes mannen op de terrassen 'irritante, luie en schreeuwerige nietsnutten'. Ze voelt zich af en toe wel bekeken door hen, maar er wordt niet hardop gediscrimineerd. In 2008 dienden drie inwoners van het eiland Lesbos een officiële klacht in tegen het gebruik van het benaming 'lesbisch' of 'lesbienne' voor homoseksuele vrouwen. Zij wilden dat de term voortaan alleen nog maar gebruikt mag worden om aan te geven dat iets of iemand afkomstig is van het Egeïsche eiland. "We zijn tegen het willekeurige gebruik van de naam van ons eiland voor mensen die eigenaardig zijn", zeiden de gepikeerde Grieken in het conservatieve tijdschrift *O Davlos*. Onder de klagers is ook O Davlos-hoofdredacteur Dimitris Lambrou. "Ze eigenen zich het begrip 'lesbisch' toe en dat kunnen wij niet toelaten", schrijft hij. Ze kregen ongelijk van de Griekse rechtbank. Maar de orthodoxe kerk, de media en de conservatieve regering maken het homo's en lesbo's in Griekenland niet makkelijk. In vergelijking met andere EU-landen gaat de emancipatiestrijd moeizaam. De volgende dag, in de knallende zon aan het zwembad is de sfeer de volgende dag niet te vergelijken met de feestnacht ervoor. Er wordt gekeuvel, gesnurkt, een ijsje gehapt. Een Engelse vrouw die een flink overgewicht op haar luchtbed heeft gehesen roept hoe lekker haar lamskoteletjes gisteren smaakten en hoe ze voor vanavond naar een *juicy steak* verlangt. Ondertussen zitten vier andere Engelse dames, die elkaar hier hebben leren kennen, aan tafel onder de parasol uitgebreid te lunchen. Ze bespreken de wetgeving voor de paspoorten van transseksuelen in Engeland. Een volgende emancipatiestrijd. Niet aan de keukentafel, maar lekker aan het zwembad.

Op verzoek van de geïnterviewden zijn de namen Petra, Liana en Melanie gefingeerd.

